Inspectie van het Onderwijs
Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap

> Retouradres Postbus 2730 3500 GS Utrecht

Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid
[redacted] Directeur-Generaal Sociale Zekerheid en Integratie

Locatie Utrecht
St.-Jacobsstraat 200
Postbus 2730
3500 GS Utrecht

T 088 669 6000
www.onderwijsinspectie.nl

Contactpersoon
[redacted]

Onze referentie
[redacted]

Uw referentie
2026-[redacted]

Bijlage(n)

Datum 20 mei 2026
Betreft Reactie: Uitvoeringstoets Verzamelwet SZW 2027

Geachte mevrouw [redacted],

Op uw verzoek heeft de Inspectie van het Onderwijs een uitvoeringstoets uitgevoerd op het wetsvoorstel Verzamelwet SZW 2027. Daarbij reageren wij als inspectie uitsluitend op het onderwerp Wijziging van de Wet kinderopvang BES in verband met het toevoegen van de mogelijkheid tot verwerking van (bijzondere) persoonsgegevens tussen Caribisch Nederland (hierna: CN) en Europees Nederland (hierna: EN) door de (nog aan te wijzen) externe deskundigen (artikel XV).

Voorafgaand aan een meer inhoudelijke reactie bedank ik u voor het verleende uitstel tot 19 mei 2026. De wijziging in de wetgeving raakt binnen de inspectie meerdere organisatieonderdelen en dat vraagt interne afstemming. Dat geldt ook voor de nog te ontwikkelen regelgeving; ook de Uitvoeringstoets van de nog op te stellen Algemene Maatregel van Bestuur zal van meerdere afdelingen binnen de inspectie inbreng van kennis vragen.

Gelet op de complexiteit van het onderwerp denken wij daarom graag vooraf mee over de verdere uitwerking in wet- en regelgeving.

Reactie

Wij hebben de vragen uit uw brief van 24 maart 2026 als uitgangspunt genomen, maar geven niet per vraag een antwoord. We hebben ervoor gekozen in onze reactie verschillende punten te bundelen.

1) *Terug naar het doel van de Verzamelwet*

Het doel van de tekst in de Verzamelwet is om het mogelijk te maken gegevens uit te wisselen tussen de deskundige CN/eilanden (voornemens te beleggen bij de Advies- en Meldpunten Huiselijk Geweld en Kindermishandeling, hierna: HGKM) en de deskundige CN/Vertrouwensinspectie (hierna: VI) (voornemens te beleggen bij de Inspectie van het Onderwijs) in het kader van de meld-, overleg- en aangifteplicht (hierna: MOA). We zijn blij dat alsnog geregeld wordt dat er gegevensuitwisseling mogelijk is en dat het gelukt is dit in deze Verzamelwet op te nemen.

De tekst in de toelichting op de Verzamelwet bevat echter veel meer informatie. Er wordt ook ingegaan op de voorgenomen constructie waarbij er vanuit wordt gegaan dat er twee deskundigen worden aangewezen, namelijk op elk van de BES-eilanden en bij de VI in EN. Er wordt soms een invulling gegeven die niet in de Wet kinderopvang BES, het Besluit kinderopvang BES of toelichting staat. Deze teksten roepen vragen op. We zouden graag zien dat de focus in de Verzamelwet ligt op de gegevensuitwisseling en niet op de constructie van twee deskundigen.

Voorbeelden:

- De tekst onder paragraaf 2.1.3 is niet hetzelfde als in de Wko BES.
- Bij de kopjes 'Context' en 'Twee partijen als onafhankelijke deskundigen' wordt informatie gegeven die niet nodig is in het kader van de gegevensuitwisseling en die wel vragen oproept. Wellicht kunnen deze teksten ingekort of geschrapt worden. Zo niet, dan hebben we de volgende aandachtspunten:
- Een begrip als 'samen' roept de vraag op wat dit inhoudt. Onder het kopje 'Context' betekent 'samen' dat beide worden aangewezen. Onder het kopje 'Twee partijen als onafhankelijke deskundigen' betekent 'samen' samenwerking tussen de partijen. Een duidelijke invulling van dit begrip is van belang. Wie neemt wanneer bijvoorbeeld het initiatief tot overleg, ziet 'samen' alleen op het voeren van overleg over casuïstiek of ziet het op meer, zoals: wie prioriteert, wie heeft doorzettingsmacht als er geen aangifte wordt gedaan of als de deskundigen het niet eens zijn, wie draagt eindverantwoordelijkheid (in welke gevallen) en hoe is de eventuele aansprakelijkheid geregeld?
- Ook wordt gesproken over direct (verplicht?) overleg tussen de deskundige CN/eilanden en de deskundige CN/VI, en tegelijkertijd wordt gesproken over de deskundige CN/VI als sparringpartner. De precieze invulling van de taak van beide deskundigen is daardoor onduidelijk. In de Wko BES en in onderhavige Verzamelwet staat niets over de precieze taken en verantwoordelijkheden van beide deskundigen en over verplicht en direct overleg. In onze optiek zou de deskundige CN/eilanden bij elke casus direct en verplicht moeten overleggen met de deskundige CN/VI en vice versa. Beide deskundigen kunnen niet zonder elkaars kennis en expertise. Ze zijn elkaars verplichte sparringpartner en nemen met elkaar de te zetten stappen door. Ook moet besloten worden wie welke stap moet zetten als er geen aangifte wordt gedaan, terwijl dat wel zou moeten. Dat moet een plek krijgen in de samenwerkingsafspraken.
- Tot slot noemen we dat bij de context ontbreekt dat het besluit om tot deze constructie te komen is genomen in de stuurgroep van het programma BES(t) 4 kids waarin naast de betrokken departementen ook de openbare lichamen zitting hebben.

2) Verzamelwet en de uitwerking in de AMvB

De tekst in de Verzamelwet bevat de hoofdlijnen van de gegevensuitwisseling. De concretere invulling komt in de Algemene Maatregel van Bestuur (AMvB). De

afgelopen periode hebben we geconstateerd dat de voorgenomen constructie met twee deskundigen nieuw is en vooraf niet alles in deze constructie volledig is uitgewerkt en uitgedacht. Hierdoor is voor ons op dit moment niet volledig in te schatten of alles wat op wetsniveau geregeld moet worden, er inderdaad in zit.

We zullen bij de t.z.t. te ontvangen Uitvoeringstoets op de AMvB in ieder geval reageren op onderdelen genoemd in artikel 2.10a lid 11 van de Verzamelwet die voor ons van groot belang zijn, zoals de veiligheid van de systemen waarin gegevens worden opgeslagen. We geven alvast mee dat de deskundigen in principe telefonisch informatie uitwisselen, maar het kan ook voorkomen dat elektronisch via een beveiligde omgeving informatie wordt gedeeld.

Het is noodzakelijk dat beide organisaties (Openbare lichamen/Advies- en Meldpunten HGKM én de Inspectie van het Onderwijs/VI) de gegevens veilig opslaan. Dit is voor ons een voorwaarde om tot de constructie met twee deskundigen te komen die over- en weer gegevens uitwisselen.

Het is essentieel dat de Advies- en Meldpunten HGKM een eigen afgeschermd en beschermd digitaal registratiesysteem hebben waarin uitsluitend de aangewezen deskundigen kunnen registreren. Dit is ook de werkwijze van de VI in EN; de VI registreert meldingen in een eigen afgeschermd en hoog beveiligd systeem. Alleen als de Advies- en Meldpunten HGKM dit ook kunnen garanderen, is de gekozen constructie uitvoerbaar. Het is niet wenselijk dat de systemen van de Advies- en Meldpunten HGKM en van de VI met elkaar in verbinding staan. Immers, de bedoeling is dat casussen alleen telefonisch met elkaar worden gedeeld. Ook inzage in elkaars systeem is niet wenselijk. De deskundigen in CN en EN zijn ieder verantwoordelijk voor het bijhouden van de eigen registratiesystemen en inzage of toegang in elkaars systemen is daarvoor niet noodzakelijk en niet gewenst. De mogelijkheid van inwerkingtreding valt of staat wat ons betreft onder andere met de al dan niet beschikbare hardware, waaronder een separate en optimaal beveiligde server, bij beide partijen.

3) Samenwerkingsafspraken tussen VI en AMHGKM

Het traject om te komen tot samenwerkingsafspraken is nog niet gestart en dat kan ook nog niet. Eerst zullen we, zoals toegezegd, een projectplan met begroting bij u indienen als reactie op de brief van 5 december 2025. Daarin vraagt uw collega DG Werk, S. Kaatee, de VI te starten met de voorbereidingen op deze nieuwe taak als deskundige.

Echter, een belangrijke voorwaarde voor de uitvoerbaarheid van het onderdeel gegevensuitwisseling in de Verzamelwet is dat er heldere afspraken bestaan tussen de deskundige CN/eilanden en de deskundige CN/Vertrouwensinspectie over de gegevensuitwisseling en het vastleggen van de gegevens.

De mogelijkheid tot het onderling uitwisselen van gegevens is daarnaast nodig om te kunnen bewerkstelligen dat, indien en voor zover noodzakelijk, deskundigen in Caribisch Nederland elkaar onderling kunnen vervangen.

4) Verwerking van persoonsgegevens t.o.v. rechten belanghebbenden

Onder het kopje 'Toepasselijkheid van de AVG en de Wet bescherming persoonsgegevens BES' staat dat 'Alleen wanneer het noodzakelijk is voor de wettelijke taken van de deskundigen worden ook andere (bijzondere) persoonsgegevens uitgewisseld'. Het is voor ons onvoldoende duidelijk naar welke wettelijke taken hierbij wordt verwezen en hoe zich dit verhoudt tot het uitwisselen van gegevens in het algemeen belang of vanwege de ernst van de situatie.

Ook wordt in de alinea's onder 'Doorgifte persoonsgegevens' gesuggereerd dat het voor alle belanghebbenden mogelijk is om persoonsgegevens op te vragen en eventueel aan te laten passen. Er staat: 'Zo hebben betrokkenen het recht te vragen of diens persoonsgegevens worden verwerkt (artikel 27 Wbp BES) en kan een betrokkene verzoeken deze gegevens te verbeteren, aan te vullen, te verwijderen of af te schermen (artikel 28 Wbp BES). Ook is er voorzien in rechtsbescherming door beroep bij het Gerecht mogelijk te maken tegen de beslissingen op de verzoeken (artikel 37 Wbp BES en artikel 7 Wet administratieve rechtspraak BES). De Commissie toezicht bescherming persoonsgegevens BES heeft als onafhankelijke toezichthouder de taak om toe te zien op de verwerking van persoonsgegevens overeenkomstig deze wet.'

Bovenstaande tekst moet eruit. De formulering raakt direct en op ongewenste wijze het vertrouwelijke werk dat de deskundigen CN/eilanden en deskundigen CN/VI gaan uitvoeren. Juist omdat de gesprekken vertrouwelijk zijn durven personen in gesprek te gaan met de deskundige. Zodra hieraan getornd kan worden, verdwijnt deze vertrouwelijke basis van het werk van de deskundige.

Een melder die contact heeft gehad met de deskundige kan ten hoogste informatie krijgen over de momenten waarop deze persoon contact heeft gehad met de deskundige. Er worden geen inhoudelijke mededelingen gedaan. Gegevens kunnen wel worden opgevraagd, maar ze worden niet verstrekt. De deskundige zal negatief antwoorden op een verzoek om de gegevens te verbeteren, aan te vullen, te verwijderen of af te schermen. Op geen enkele wijze krijgt een betrokkene inzage in zijn gehele dossier, alleen de rechtbank kan informatie opvragen en hiertoe een gerechtelijk bevel uitschrijven.

Vanuit de opdracht van de wetgever is de beschikbare informatie bij de deskundige CN/VI al afgeschermd. Het is ook niet mogelijk voor personen om navraag te doen bij de deskundige CN/VI wat de inhoud van de melding is of dat een andere persoon voorkomt in de systemen van de deskundige/VI. De enige informatie die een melder kan verkrijgen is de wijze waarop contact is geweest

(telefonisch, schriftelijk), de contactmomenten en de bewaartermijn van het dossier. De inhoud van het dossier wordt niet gedeeld.

Tot slot reageer ik op de toelichting onder het kopje 'Doorgifte van persoonsgegevens' en dan specifiek op de zin 'Ook is er voorzien in rechtsbescherming door beroep bij het Gerecht mogelijk te maken tegen de beslissingen op de verzoeken (artikel 37 Wbp BES en artikel 7 Wet administratieve rechtspraak BES). De Commissie toezicht bescherming persoonsgegevens BES heeft als onafhankelijke toezichthouder de taak om toe te zien op de verwerking van persoonsgegevens overeenkomstig deze wet.' Daarbij wordt voorbijgegaan aan artikel 35 Wbp BES waarin uitzonderingen zijn opgenomen. We stellen voor dat ook hiernaar wordt verwezen.

5) *Effecten op de benodigde capaciteit*

Zoals eerder in deze brief staat vermeld, zullen wij u binnenkort een projectplan en begroting toesturen voor de implementatie van de deskundige CN/VI. Daarbij gaan we in op het benodigde bedrag voor het ontwikkelen en implementeren van de beoogde constructie en de planning van dit traject tot de beoogde datum van inwerkingtreding.

Met vriendelijke groet,

[redacted]

Alida Oppers
Inspecteur-generaal van het Onderwijs